

Sygn. akt **III AUa 664/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Goss-Kokot

Sędziowie: Marta Sawińska

(del.) Renata Pohl

Protokolant: Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2020 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy (...) im. (...) w P., (...) Sp. z o.o.
w P.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

przy udziale zainteresowanej M. G.

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 5 kwietnia 2019 r. sygn. akt VIII U 1222/18

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz (...) im. K. M. (1) w P. kwotę 240 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;
3. zasądza od pozwanego na rzecz (...) Sp. z o.o. w P. kwotę 240 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Renata Pohl	Dorota Goss-Kokot	Marta Sawińska
-------------	-------------------	----------------

UZASADNIENIE

Decyzją z 09.04.2018r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na podstawie art. 83 ust.1 pkt 3 w związku art. 4 pkt 2 lit. a, art. 8 ust. 2a, art. 18 ust 1a, art. 20 ust.1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 81 ust. 1,5 i 6 ustawy z 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne, rentowe,

chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne **M. G.** z tytułu pozostawania w stosunku pracy u płatnika składek – (...) im. K. M. (1) z siedzibą w P. w związku z uzyskaniem przychodu z tytułu umów zlecenia zawartych z (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. wynosi:

Okres (mm-rrrr)	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia chorobowe i wypadkowe	Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne
01-2016	11123,00 zł	11123,00 zł	9598,04 zł
03-2016	23061,72 zł	23061,72 zł	19899,96 zł
04-2016	5951,68 zł	5951,68 zł	5135,70 zł
05-2016	5528,30 zł	5528,30 zł	4770,37 zł
06-2016	4723,47 zł	4723,47 zł	4075,88 zł
08-2016	12943,26 zł	12943,26 zł	11168,74 zł
10-2016	22265,16 zł	22265,16 zł	19212,61 zł
11-2016	5234,30 zł	5234,30 zł	4516,68 zł

Odwołanie od decyzji wywiódł (...) im. K. M. (1) w P.. Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, iż ubezpieczona w zakresie przychodów z umów zlecenia, zawartych z (...), nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu, zdrowotnemu oraz obowiązkowi odprowadzenia składek na Fundusz Pracy w okresie lutego do listopada 2016 r. u płatnika składek, ewentualnie o uchylenie decyzji oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz płatnika według norm przepisanych.

Decyzją z 09.04.2018r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na podstawie art. 83 ust.1 pkt. 3 w związku art. 4 pkt 2 lit. a, art. 8 ust. 2a, art. 18 ust 1a ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 81 ust. 1 ustawy z 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne **M. G.** z tytułu wykonywania umowy zlecenia u płatnika składek - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. wynosi:

okres	Podstawa wymiaru składek na
(mm-rrrr)	ubezpieczenie zdrowotne

01-2016	0,00 zł
03-2016	763,23 zł
04-2016	0,00 zł
05-2016	94,05 zł
06-2016	557,90 zł
08-2016	224,74 zł
10-2016	181,70 zł
11-2016	677,70 zł

Odwołanie od decyzji wywiódł odwołujący (...) Sp. z o.o. w P. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, iż podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla M. G. z tytułu wykonywania umowy zlecenia u płatnika składek (...) sp. z o.o. wynosi:

Okres (mm-rrrr)	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne
01-2016	66,50 zł
03-2016	767,73 zł
04-2016	5,00 zł
05-2016	124,55 zł
06-2016	907,90 zł
08-2016	274,74 zł
10-2016	279,20 zł
11-2016	1534,20 zł

a w konsekwencji uznanie, iż przychody uzyskane przez M. G. z tytułu umów zlecenia zawartych z płatnikiem składek stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne u płatnika składek także w części dotyczącej dydaktyki, a w rezultacie nie są to przychody uzyskane z tytułu umowy zlecenia, w ramach której zleceniobiorca świadczył pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, a nadto o zasądzenie od organu rentowego na rzecz płatnika składek kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd połączył sprawę o sygn. akt VIII U 1247/18 ze sprawą z odwołania płatnika składek o sygn. akt VIII U 1222/18, celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Ubezpieczona M. G. nie zajęła stanowiska w sprawie.

Wyrokiem z 05.04.2019 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu (sygn. VII U 1222/18) w pkt 1 zmienił zaskarżoną decyzję nr (...) i stwierdził, że podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne M. G. w miesiącach styczeń, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, sierpień, październik, listopad 2016 r. z tytułu pozostawania w stosunku pracy u płatnika składek (...) im. K. M. (1) w P. stanowią kwoty zadeklarowane przez płatnika składek, w pkt 2 zasądził od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz odwołującego (...) im. K. M. (1) w P. 270 zł (tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w pkt 3 zmienił zaskarżoną decyzję nr (...) i stwierdził, że podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne M. G. w miesiącach styczeń, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, sierpień, październik, listopad 2016 r., z tytułu wykonywania umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w P. stanowią kwoty zadeklarowane przez płatnika składek oraz w pkt 4 zasądził od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz odwołującego (...) Sp. z o.o. 90 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) im. K. M. (1) w P. jest publiczną szkołą wyższą, działającą w spornym okresie między innymi w oparciu o przepisy ustawy z 27.07.2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy z 15.04.2011 r. o działalności leczniczej, Statutu stanowiącego załącznik do uchwały Senatu nr(...) z 22.03.2017 r. oraz regulacji ustalonych przez właściwe organy (...).

Podstawowym zadaniem (...) jest kształcenie studentów w celu zdobywania i uzupełniania wiedzy oraz umiejętności niezbędnych w pracy zawodowej. (...) prowadzi także badania naukowe i prace rozwojowe. Podstawową jednostką organizacyjną (...) jest wydział. Wydział powołany jest do prowadzenia działalności dydaktyczno-wychowawczej, naukowej i kształcenia kadr naukowych. W ramach wydziału mogą być tworzone oddziały, katedry, kliniki, zakłady. Realizacja zadań dydaktyczno-badawczych odbywa się m.in. poprzez udzielanie świadczeń zdrowotnych przez podmioty lecznicze powiązane z płatnikiem. (...) nie jest uprawniony do samodzielnego prowadzenia działalności leczniczej.

(...) zatrudnia zarówno nauczycieli akademickich, jak i innych pracowników. Nauczyciele akademicy zatrudnieni przez (...) uczestniczą w sprawowaniu opieki zdrowotnej poprzez wykonywanie zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w jednostkach organizacyjnych niezbędnych do prowadzenia działalności dydaktycznej i badawczej udostępnionych tym uczelniom na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej. Wykonywanie obowiązków dydaktycznych należy zatem do obowiązków pracowniczych i polega na spełnieniu pensum dydaktycznego, w ramach którego zgodnie z obowiązującymi planami i programami studiów prowadzone są zajęcia kliniczne (z udziałem pacjentów), przedkliniczne (bez udziału pacjentów), seminaria, wykłady.

W dniu 13.12.2013r. (...) im. K. M. w P. zawiązał spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą (...). Siedziba (...) znajduje się w P. przy ul. (...). Wszystkie udziały w kapitale zakładowym spółki zostały objęte przez (...). Właścicielem nieruchomości, w której działa (...), jest (...). Cel, dla którego zostało powołane (...) to prowadzenie działalności leczniczej, polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz realizacji zadań dydaktycznych i naukowo – badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia.

(...) jest podmiotem leczniczym, będącym przedsiębiorcą prowadzonym w formie spółki prawa handlowego. Działalność lecznicza prowadzona przez (...) polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych w postaci ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, leczenia stomatologicznego, wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych, rehabilitacji leczniczej. Ponadto (...) w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia realizuje zadania dydaktyczne i naukowo – badawcze.

Z utworzoną Spółką (...) zawarł 16.12.2014r. umowę współpracy nr (...) w zakresie udostępniania jednostek/komórek organizacyjnych, niezbędnych do prowadzenia kształcenia w zawodach medycznych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia.

Zgodnie z § 1 ust. 1 umowy współpracy z dniem jej podpisania jednostki/komórki organizacyjne (...) miały zostać udostępnione (...) w celu realizacji zadań polegających na kształceniu w zawodach medycznych oraz zadań badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia.

W celu realizacji zadań, o których mowa w § 1 ust. 1 umowy (...) zobowiązało się do udostępnienia (...)majątku, stanowiącego wyposażenie jednostek/komórek organizacyjnych (...), na bazie których funkcjonują jednostki organizacyjne (...), niezwłocznie po wniesieniu go w aportcie do (...). Udostępnienie składników majątku, o którym mowa w ust. 1, miało nastąpić odpłatnie w ramach wynagrodzenia, o którym mowa w § 10 ust. 1 umowy (§ 2 ust. 1 i 2 umowy).

W celu wykonywania zadań, o których mowa w umowie, (...) udostępniła (...) także do współużywania składniki swego majątku ruchomego, stanowiące majątek jednostek organizacyjnych Uczelni działających w (...), niezbędne do realizacji celów określonych w umowie (§ 3 ust. 1 umowy).

Do wykonywania zadań, o których mowa w § 1 ust. 1 umowy (...) zatrudnia w jednostkach organizacyjnych działających na bazie jednostek (...), nauczycieli akademickich oraz pracowników, nie posiadających takiego statusu (§ 5 ust. 1 umowy).

Warunkiem udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom (...) przez osoby zatrudnione przez (...) jest uregulowanie, co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem pracy dydaktycznej przez pracowników (...), także statusu tych osób jako współpracowników (...) (§ 5 ust. 7 zd. 1 umowy).

(...)prowadzi w jednostkach organizacyjnych (...) zadania dydaktyczne, wynikające z planu i programu studiów Wydziału (...) (§ 7 pkt. 1 umowy).

Udostępnienie (...) jednostek/komórek organizacyjnych (...) na realizację zadań polegających na kształceniu w zawodach, w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia następuje za miesięcznym wynagrodzeniem ryczałtowym (§ 10 ust. 1 umowy).

Pomimo, że udzielanie świadczeń zdrowotnych odbywa się na podstawie odrębnej umowy zawartej z (...) nie jest możliwe oddzielenie zadań dydaktycznych w zawodach medycznych od udzielania świadczeń zdrowotnych. Bezpośrednim źródłem praw i obowiązków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych jest umowa zawierana z (...), przy czym to na (...) ciąży obowiązek zagwarantowania nauczycielowi akademickiemu wykonywania tych zadań przez umożliwienie nawiązania stosunku prawnego z (...).

Udzielanie świadczeń zdrowotnych przez nauczycieli akademickich odbywa się na podstawie umów zlecenia zawieranych z (...) zarówno w ramach zajęć dydaktycznych (w ramach NFZ i komercji dydaktycznej), jak też poza zajęciami dydaktycznymi (w ramach kontraktów z NFZ i usług komercyjnych świadczonych na tzw. dyżurach).

Wynagrodzenie lekarza z tytułu umowy zlecenia jest obliczane na podstawie rachunków do umów zlecenia, wskazujących wykonane świadczenia.

M. G. w spornym okresie, była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na stanowisku adiunkta - pracownika naukowo-dydaktycznego w (...)w P..

W zakres obowiązków i uprawnień pracownika wpisano między innymi: prowadzenie ćwiczeń przedklinicznych i klinicznych ze stomatologii ze studentami, profilaktyka, diagnostyka i leczenie pacjentów leczonych w ramach zajęć klinicznych ze studentami.

W ramach zawartej umowy o pracę M. G. prowadziła zajęcia ze studentami, w tym zajęcia praktyczne, które polegały na tym, że studenci pod jej nadzorem wykonywali procedury stomatologiczne. Zajęcia praktyczne odbywały się w (...). Zajęcia praktyczne odbywały się w ramach umowy zawartej z (...)w P., (...). Zajęcia praktyczne stanowią część procesu dydaktycznego i są zawsze prowadzone przez te same osoby, które prowadzą zajęcia teoretyczne. Za udzielane przez studentów w ramach zajęć teoretycznych świadczenia zdrowotne, M. G. uzyskiwała wynagrodzenie.

Z tytułu zatrudnienia ubezpieczonej zostały wykazane przez (...) w P. następujące podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a także wypadkowe i chorobowe:

- za styczeń 2016 r. - 1.1056,50 zł
- za marzec 2016 r. - 23.057,22 zł
- za kwiecień 2016r. - 5.946,68 zł
- za maj 2016r. - 5.497,80 zł
- za czerwiec 2016 r. - 4.373,47 zł
- za sierpień 2016 r. - 12.893,26 zł
- za październik 2016 r. - 22.167,66 zł
- za listopad 2016 r. - 4.377,80 zł

Płatnik składek naliczył i odprowadził od powyższych podstaw wymiaru należne składki. Płatnik składek (...) w P. nie uwzględnił w podstawie wymiaru składek przychodów M. G. z tytułu wykonywania umów zlecenia zawartych z (...) sp. z o.o. w P..

M. G. z (...) łączyły kolejno dwie umowy zlecenia: zawarta 01.11.2014 r. obowiązująca od 01.01.2014 roku do 31.12.2015 r. oraz zawarta 30.12.2015 r. umowa obowiązująca od 01.01.2016 r. do 30.09.2017 r.

W treści tych umów wskazano, że zostały zawarte w oparciu o art. 92 pkt 1 ustawy z 15.04.2011 r. o działalności leczniczej w zw. z art. 112 ustawy z 27.07.2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym. Do ich zawarcia doszło w celu zapewnienia realizacji zadań dydaktycznych i badawczych, w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia w (...) sp. z o.o., jako podmiocie leczniczym utworzonym przez (...) im. K. M. w P.. Przedmiotem umowy było udzielanie przez zainteresowaną świadczeń zdrowotnych w rodzaju - leczenie stomatologiczne na rzecz pacjentów zgłaszających się do centrum, w tym w powiązaniu z realizacją zadań dydaktycznych i naukowo-badawczych w Poradni (...). Ustalono w niej, że udzielanie świadczeń zdrowotnych następowało:

- 1) w powiązaniu z realizacją zadań dydaktycznych i naukowo-badawczych,
- 2) samodzielnie na rzecz pacjentów(...) pokrywających koszty usługi zgodnie z obowiązującym cennikiem,
- 3) w ramach umowy zawartej przez publicznego płatnika w (...) na zasadach określonych w harmonogramie przez Kierownika Poradni.

Umowy zlecenia zawierane przez płatnika z (...) w części dotyczącej dydaktyki służyły realizacji obowiązków wynikających ze sprawowania przez zainteresowaną stanowiska nauczyciela akademickiego.

Wynagrodzenie z tytułu wykonywania umowy zlecenia uzależnione było od wartości usług jednostkowych zrealizowanych w danym okresie rozliczeniowym przez lekarza. M. G. z tytułu tych umów otrzymała za dydaktykę wynagrodzenie wskazane na wystawionych rachunkach i tak:

- 1) rachunek z 17.12.2015r. za XI 2015r., wypłacone w styczniu 2016r. - 66,50 zł
- (...) wykazało w okresie I 2016r. jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne - 66,50 zł
- 2) rachunek z 18.02.2016r. za I 2016r., wypłata nastąpiła w marcu 2016r. - 4,50 zł
- (...) wykazało w okresie III 2016r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne - 767,73 zł
- 3) z 17.03.2016r. za II 2016r., wypłata nastąpiła w kwietniu 2016r. - 5 zł
- (...) wykazało w okresie IV 2016r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne - 5 zł
- 4) z 20.04.2016r. za III 2016r., wypłata nastąpiła w maju 2016r. - 30,50 zł
- (...) wykazało w okresie V 2016r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne 124,55 zł
- 5) z 18.05.2016r. za IV 2016r., wypłata nastąpiła w czerwcu 2016r. - 350 zł
- (...) wykazało w okresie VI 2016r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne - 907,90 zł
- 6) z 18.07.2016r. za VI 2016r., wypłata nastąpiła w sierpniu 2016r. - 50 zł
- (...) wykazało w okresie VIII 2016r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne - 274,74 zł
- 7) z 20.09.2016r. za VIII 2016r., wypłata nastąpiła w październiku 2016r. - 97,50 zł
- (...) wykazało w okresie X 2016r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne - 279,20 zł
- 8) z 18.10.2016r. za IX 2016r., wypłata nastąpiła w listopadzie 2016r. - 856,50 zł
- (...) wykazało w okresie XI 2016r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne - 1.534,20 zł

Pozwany organ rentowy przeprowadził kontrolę płatników składek – (...) w P. oraz (...) Sp. z o.o., następstwem których było wydanie zaskarżonych decyzji. W decyzjach tych organ rentowy określił podstawy wymiaru składek

- w odniesieniu do (...) w P. sumując wykazany przez niego w poszczególnych miesiącach przychód ze stosunku pracy z przychodem uzyskanym z tytułu dydaktyki w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) Sp. z o.o.,

- w odniesieniu do (...) Sp. z o.o. odejmując z wykazywanego przez nią przychodu z umowy zlecenia należność za dydaktykę.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok, w którym zmienił zaskarżoną decyzję nr (...) i stwierdził, że podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne M. G. w miesiącach styczeń, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, sierpień, październik, listopad 2016 r. z tytułu pozostawania w stosunku pracy u płatnika składek (...) im. K. M. (1) w P. stanowią kwoty zadeklarowane przez płatnika składek, w pkt 3 zmienił zaskarżoną decyzję nr (...) i stwierdził, że podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne M. G. w miesiącach styczeń, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, sierpień, październik, listopad 2016 r., z tytułu wykonywania umowy zlecenia u płatnika składek (...)

Sp. z o.o. w P. stanowią kwoty zadeklarowane przez płatnika składek oraz w pkt 2,4 zasądził od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz odwołujących zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. przepisu art. 8 ust. 2a w związku z art. 18 ust. 1a ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez przyjęcie, że podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne M. G. z tytułu pozostawania w stosunku pracy u płatnika składek – (...) im. K. M. (1) z siedzibą w P. w związku z uzyskaniem przychodu z tytułu umów zlecenia zawartych z (...) sp. z o.o. z siedzibą w P., nie stanowią kwoty wskazane w decyzji,
2. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez przyjęcie, iż w sprawie nie zachodzą okoliczności uzasadniające zastosowanie przepisu art. 8 ust. 2a w związku z art. 18 ust. 1a o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł:

1. o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołań, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego celem ponownego rozpoznania,
2. o zasądzenie od odwołujących na rzecz organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację zarówno odwołujący (...) im. K. M. (1) w P. jak i odwołujący (...) sp. z o.o. w P. wnieśli o oddalenie apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz odwołujących (x2) kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed sądem drugiej instancji według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Wniesioną przez organ rentowy apelację uznać należy za bezzasadną.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe w sposób staranny, nieuchybny zasadzie swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. Zgromadzone w niniejszej sprawie dowody Sąd I instancji oceniał wszechstronnie, tj. wiarygodność i moc poszczególnych dowodów oceniona została w odniesieniu do całokształtu pozostałych dowodów. Sąd I instancji dokonał ustalenia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w sprawie i Sąd Apelacyjny podstawę faktyczną wyroku w pełni podziela. Sąd Apelacyjny zaaprobował również ustalenia i ocenę prawną Sądu Okręgowego.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było rozstrzygnięcie, czy organ rentowy zasadnie ustalił wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne M. G. u płatnika (...), wliczając do podstawy wymiaru składek należnych od wynagrodzenia ze stosunku pracy - kwoty wypłacone za dydaktykę z tytułu umów zlecenia zawartych z (...) sp. z o.o. z siedzibą w P., które w ocenie organu rentowego były wykonywane na rzecz pracodawcy zainteresowanej, tj. (...) im. K. M. (1) z siedzibą w P.. Nadto, w konsekwencji czy zasadnie pozwany umniejszył podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne u płatnika (...) sp. z o.o. i to o wartość dydaktyki przypisaną jak wyżej do podstawy wymiaru składek u płatnika (...).

Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że stan faktyczny w niniejszej sprawie pomiędzy stronami nie był sporny, natomiast ocenić należało, czy w tak ustalonym stanie faktycznym znajdzie zastosowanie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, za pracownika w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Natomiast stosownie do treści art. 18 ust. 1 ustawy systemowej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1-3 stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Z kolei zgodnie z art. 18 ust. 1a powołanej ustawy w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej dodany od 30.12.1999 r. ustawą z 23.12.1999 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw odnosi się do równoczesnego zobowiązania się pracownika wobec jednego pracodawcy do świadczenia pracy na podstawie stosunku pracy oraz pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej z innym podmiotem. Na taki wypadek przewidziano w prawie ubezpieczeń społecznych konstrukcję „uznania za pracownika”. Stwierdzenie, że pracownik, który zawarł z innym podmiotem umowę cywilnoprawną wykonuje w ramach takiej umowy w rzeczywistości pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy oznacza, że – bez względu na charakter lub rodzaj tej dodatkowej umowy – podlega z jej tytułu ubezpieczeniu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przypomnieć należy jednocześnie, iż norma wynikająca z art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wykreowała nie tylko szerokie pojęcie "pracownika", ale także szeroką definicję pracowniczego tytułu obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, łącząc obowiązek podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom, jako pracownika, z jego aktywnością w ramach stosunku pracy oraz dodatkowo w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej przez niego z pracodawcą lub z osobą trzecią, ale wykonywaną na rzecz pracodawcy. Zastosowany w treści tego przepisu zwrot: "wykonuje pracę na rzecz pracodawcy" oznacza, iż praca ta świadczona jest w przebiegu realizacji stosunku prawnego łączącego owego pracodawcę ze zleceniodawcą tych pracowników. Jak wyjaśnił przy tym Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 07.02.2017 r. (II UK 693/15) celem wprowadzenia art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych było po pierwsze - ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów oraz po drugie - ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (tak uchwała Sądu Najwyższego z 02.09.2009 r. II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46 oraz wyroki: z 14.01.2010 r. I UK 252/09, Lex nr 577824; z 02.02.2010 r. I UK 259/09, Lex nr 585727 oraz z 18.10.2011 r. III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266).

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że odwołujący (...) im. K. M. (1) w P. jest publiczną szkołą wyższą, działającą w spornym okresie między innymi w oparciu o przepisy ustawy z 27.07.2005 r – Prawo o szkolnictwie wyższym. Podstawowym zadaniem Uniwersytetu jest kształcenie studentów w celu zdobywania i uzupełniania wiedzy oraz umiejętności niezbędnych w pracy zawodowej. W dniu 13.12.2013 roku (...) im. K. M. w P. zawarła spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą (...) (...) jest podmiotem leczniczym, będącym przedsiębiorcą prowadzonym w formie spółki prawa handlowego. Działalność lecznicza prowadzona przez (...) polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych w postaci ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, leczenia stomatologicznego, wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych, rehabilitacji leczniczej. Ponadto (...) w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia realizuje zadania dydaktyczne i naukowo – badawcze. Z utworzoną Spółką (...) zawarł 16.12.2014 r. umowę współpracy nr (...) w zakresie udostępniania jednostek/komórek organizacyjnych, niezbędnych do prowadzenia kształcenia w zawodach medycznych w powiązaniu z udzielaniem

świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia. Warunkiem udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom (...) przez osoby zatrudnione przez (...), jest uregulowanie, co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem pracy dydaktycznej przez pracowników (...), także statusu tych osób jako współpracowników (...) (§ 5 ust. 7 zd. 1 umowy). W ramach zawartej umowy o pracę M. G. prowadziła zajęcia ze studentami, w tym zajęcia praktyczne, które polegały na tym, że studenci pod jej nadzorem wykonywali procedury stomatologiczne. Zajęcia praktyczne odbywały się w (...). Zajęcia praktyczne odbywały się w ramach umowy zawartej z (...)w P., (...). Zajęcia praktyczne stanowią część procesu dydaktycznego i są zawsze prowadzone przez te same osoby, które prowadzą zajęcia teoretyczne. Za udzielane przez studentów w ramach zajęć teoretycznych świadczenia zdrowotne, M. G. uzyskiwała wynagrodzenie. M. G. z (...) łączyły kolejno dwie umowy zlecenia: zawarta 01.11.2014 r. obowiązująca od 01.01.2014 r. do 31.12.2015 r. oraz zawarta 30.12.2015 r. umowa obowiązująca od 01.01.2016 r. do 30.09.2017r.

W tym miejscu zwrócić uwagę należy, że zgodnie z przepisem art. 13 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym z 27.07.2005 r., podstawowym zadaniem uczelni jest kształcenie studentów w celu zdobywania i uzupełniania wiedzy oraz umiejętności niezbędnych w pracy zawodowej, przy czym zadaniem uczelni medycznej lub podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, działającej w dziedzinie nauk medycznych, może być także uczestniczenie w sprawowaniu opieki medycznej w zakresie i formach określonych w przepisach o działalności leczniczej. Stosownie do treści art. 112 ust. 1 i 2 cyt. ustawy, nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni medycznej lub innej uczelni prowadzącej działalność w dziedzinie nauk medycznych, uczestniczyli w sprawowaniu opieki zdrowotnej poprzez wykonywanie zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w jednostkach organizacyjnych niezbędnych do prowadzenia działalności dydaktycznej i badawczej, udostępnionych tym uczelniom na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej.

Z kolei zgodnie z art. 3 ust. 1, 2, 3 ustawy o działalności leczniczej z 15.04.2011 r. działalność lecznicza polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, nadto może polegać na promocji zdrowia lub realizacji zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia, w tym wdrażaniem nowych technologii medycznych oraz metod leczenia. Podmiot wykonujący działalność leczniczą uczestniczy lub może uczestniczyć w przygotowywaniu osób do wykonywania zawodu medycznego i kształceniu osób wykonujących zawód medyczny na zasadach określonych w odrębnych przepisach regulujących kształcenie tych osób. W myśl przepisu art. 89 ust. 1 i 2 ustawy o działalności leczniczej, podmiot leczniczy utworzony lub prowadzony przez uczelnię medyczną, wykonuje działalność leczniczą oraz jest obowiązany do realizacji zadań polegających na kształceniu przed- i podyplomowym w zawodach medycznych, w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia. Podmiot leczniczy jest obowiązany do udostępnienia uczelni medycznej jednostek organizacyjnych niezbędnych do prowadzenia kształcenia przed- i podyplomowego w zawodach medycznych.

Natomiast przepis art. 92 ustawy o działalności leczniczej wprost stanowi, że nauczyciele akademicy uczelni medycznych oraz doktoranci w uczelniach medycznych lub federacjach podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki prowadzących działalność naukową w zakresie nauk medycznych są zatrudnieni w podmiocie leczniczym, o którym mowa w art. 89 ust. 1, albo w jednostce organizacyjnej, o której mowa w art. 89 ust. 2 i 3:

1) w systemie zadaniowym czasu pracy na podstawie umowy o pracę określającej zadania dydaktyczne, badawcze i udzielanie świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń wysokospecjalistycznych;

2) na podstawie umowy cywilnoprawnej określającej w szczególności zadania dydaktyczne, badawcze i udzielanie świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń wysokospecjalistycznych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zarzuty zawarte w apelacji oraz ich uzasadnienie stanowi jedynie bezzasadną polemikę organu rentowego z prawidłowymi ustaleniami Sądu Okręgowego.

Zgodzić się należy z Sądem I instancji oraz odwołującymi, że w analizowanej sprawie ubezpieczona M. G. nie mogła w ramach umowy o pracę zawartej z odwołującą (...) im. K. M. (1) udzielać świadczeń zdrowotnych. Zabraniały jej tego powszechnie obowiązujące przepisy prawa (o których było mowa wyżej).

Sąd Odwoławczy zwraca uwagę na to, że zachowanie (...) polegające na zobowiązaniu zatrudnionych przez (...) nauczycieli akademickich, będących jednocześnie lekarzami do zawierania z (...) umów zlecenia stanowiło tym samym realizację obowiązujących przepisów prawa. Powyższe oznacza, że postępowanie płatnika składek nie miało na celu uchylanie się przed obowiązkiem opłacania należnych składek, czy też naruszenia interesów swoich pracowników.

Podkreślić raz jeszcze wypada, że wykonywanie obowiązków dydaktycznych należy do obowiązków pracowniczych nauczycieli akademickim, które w przypadku nauczania na kierunkach medycznych polegają także na zajęciach klinicznych z pacjentami, jak i to, że uczelnia medyczna nie może samodzielnie prowadzić działalności leczniczej. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że umowy zlecenia (ubezpieczonej z (...)) dotyczyły czynności związanych z działalnością leczniczą, której (...) samodzielnie wykonywać nie może. Działalność taką (...) prowadzi właśnie poprzez podmioty takie, jak (...) (specjalnie w tym celu utworzone). Z kolei zaakceptowanie stanowiska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zaprezentowane w zaskarżonych decyzjach wywołałoby niedopuszczalną sytuację, w której ubezpieczony uznany za pracownika (...) wykonywałby czynności, których płatnikowi samodzielnie wykonywać nie wolno.

Za bezzasadny uznać należało zatem zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. przepisu art. 8 ust. 2a w związku z art. 18 ust. 1a ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Sąd Apelacyjny podkreśla, że Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku zwrócił uwagę, że w okolicznościach niniejszej sprawy, mając na uwadze jedynie literalną wykładnię przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, można by dojść do wniosku, że skoro czynności, które były wykonywane w ramach umów zlecenia były niezbędne dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania pracodawcy, to decyzja organu rentowego będzie prawidłowa. Stanowisko to, w ocenie Sądu I instancji jak i Sądu II instancji, nie jest jednak trafne. Dokonując wykładni przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, należało, w specyficznych okolicznościach niniejszej sprawy, wykroczyć poza reguły wykładni językowej oraz uwzględnić regulacje prawne dotyczące płatnika, które nakazywały mu podjąć współpracę z lekarzami, będącymi nauczycielami akademickimi z (...) w przyjętej przez odwołującego formie. Przepis art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie znajduje zastosowania w rozpoznawanej sprawie z uwagi na treść art. 92 pkt 2 ustawy z 15.04.2011r. o działalności leczniczej i art. 112 ustawy z 27.07.2005 r. – prawo o szkolnictwie wyższym.

Za bezzasadny Sąd Apelacyjny uznał także zarzut przekroczenia przez Sąd pierwszej instancji granicy swobodnej oceny dowodów. Utrwalony w orzecznictwie jest pogląd, że jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i podlega akceptacji, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w powiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasodom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Najwyższego z 27.09.2002r., II CKN 817/00). Sąd Okręgowy należycie wyjaśnił sprawę, a przeprowadzona ocena dowodów jest prawidłowa i odpowiada powyższym kryteriom. Apelujący organ rentowy nie wykazał uchybień w rozumowaniu Sądu, które podważałyby prawidłowość dokonanej oceny. Przedstawia natomiast własną ocenę dowodów, dokonuje własnych ustaleń oraz za wszelką cenę próbuje dostosować art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do przedmiotowego stanu faktycznego, pomijając przy tym niekorzystne dla organu rentowego ustalenia.

Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że z poglądów orzecznictwa oraz jednoznacznej treści cytowanych powyżej przepisów należy wyprowadzić wniosek, że zachowanie płatnika polegające na utworzeniu (...) i zobowiązaniu zatrudnianych przez (...) nauczycieli akademickich, będących lekarzami (w tym ubezpieczonej) do zawierania z (...) umów zlecenia stanowiło realizację obowiązujących przepisów prawa. W tej sytuacji płatnikowi nie można zarzucać, że zawarcie spornej umowy zlecenia było na gruncie ubezpieczeń społecznych nieprawidłowe, a do tego w istocie sprowadzałoby się zaaprobowanie stanowiska pozwanego organu rentowego. Postępowanie płatnika nie miało też na celu uchylania się przed obowiązkiem opłacania należnych składek, czy naruszania w inny sposób interesów swoich pracowników.

Wykładnia funkcjonalna przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych skłania zatem do przyjęcia, że w stanie faktycznym przedmiotowej sprawy przepis ten nie znajdzie zastosowania.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację (pkt 1 wyroku).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i § 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Mając powyższe na względzie zasądzone od organu rentowego na rzecz odwołujących (...) im. K. M. (1) w P. i (...) sp. z o.o. w P. po kwocie 240 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym – punkt 2,3 sentencji wyroku.

Renata Pohl Dorota Goss-Kokot Marta Sawińska

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć:
  - pełnomocnikowi organu rentowego;
3. zwrócić akta rentowe,
4. po dołączeniu p.o. jak w pkt 2 akta zwrócić SO.

Poznań, dnia 8 grudnia 2020 r. sędzia Dorota Goss-Kokot